

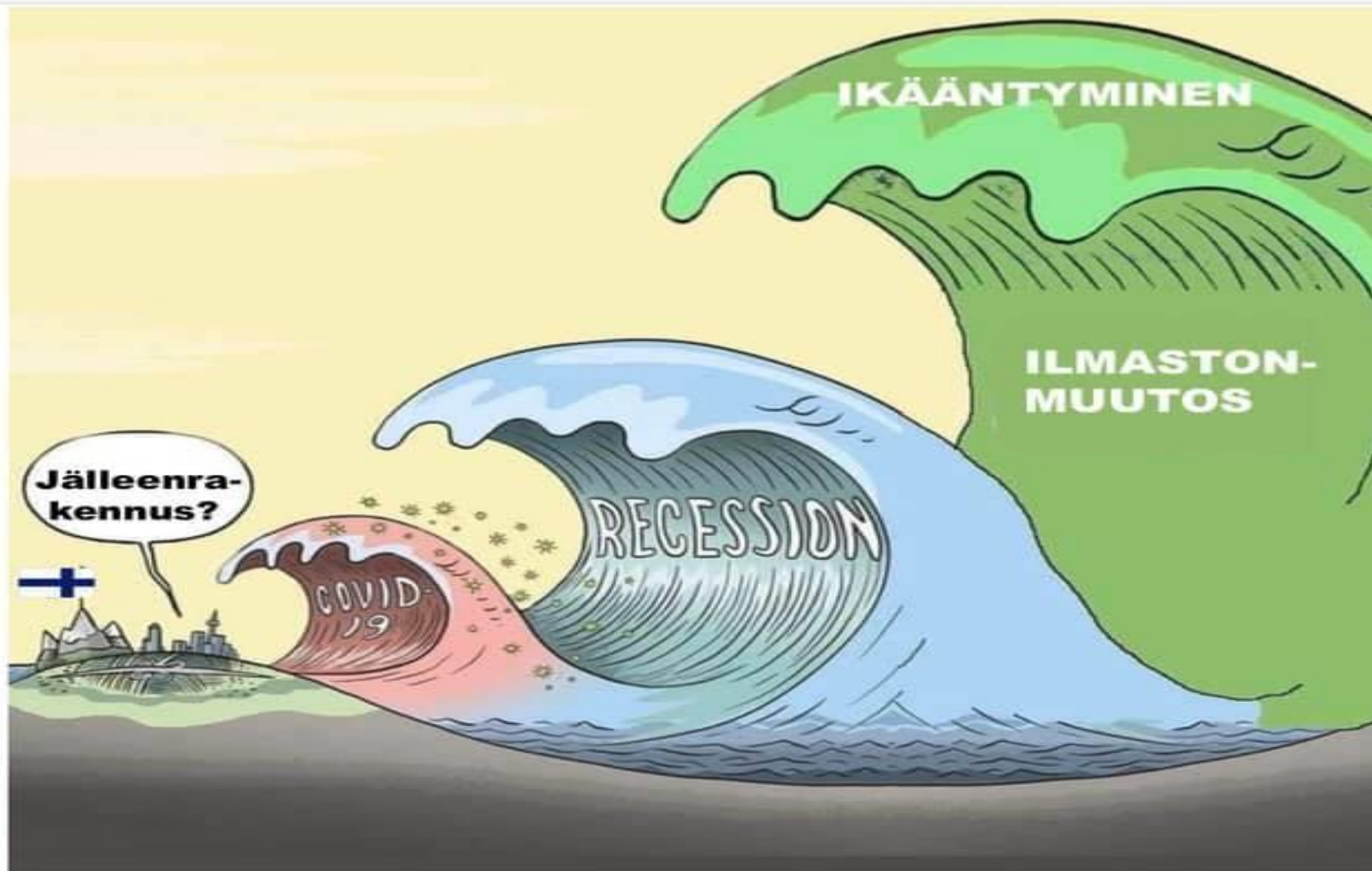
Kestävää toipumista rakentamassa

Talousarvioesitys 2021
kaupunginvaltuustolle

Sari Rautio

HÄMEENLINNAN
KAUPUNKI

”Kestävä kehitys yhdistetään usein ympäristöön. Se ei ole väärin, ympäristönäkökulma on yksi osa sitä. Kestävään kehitykseen kuuluu kolme muutakin aspektia: **sosiaalinen, taloudellinen ja kulttuurinen kestävyys. Sosiaalisen kestävyys näkökulma on noussut vuosien aikana vahvemmaksi kestävä kehityksen toimintakentällä.**

Se on hyvä, sillä sosiaalisen kestävyys vahvistaminen kaupungeissa on perustan luomista kaikelle muulle toiminnalle. Kaupunkia ei ole ilman sen asukkaita.”

<https://www.hameenlinna.fi/blogi/sosiaalisesti-kestava-puistolounas/>

Ilmastokoordinaattori Emmi Leppänen

Valtuustokauden strateginen työ

Yhteiset tavoitteet:

Asukasmäärä kasvaa, Verokertymä kasvaa ja Talous on tasapainossa

Elinvoimainen asumiskaupunki:

Hämeenlinna on hyvä työllisyyskaupunki, Hämeenlinna on merkittävä matkailukaupunki, Kaupungin, elinkeinoyhtiön, yritysten ja oppilaitosten yhteistyö tuottaa työpaikkoja, verotuloja ja hyvää yritysilmapiiriä

Resurssiviisas kaupunki:

Kestävä liikenne ja vaihtoehtoisten polttoaineiden käyttö lisääntyy Hämeenlinnassa (pyöräily, kävely, joukkoliikenne), Kiinteistöt ovat terveitä ja turvallisia sekä ovat tehokkaassa käytössä., Henkilöstö on osaavaa, hyvinvoivaa ja motivoitunutta

Hyvinvointia edistävä kaupunki, jossa on aktiiviset kansalaiset:

Hämeenlinnalaisten hyvinvointi- ja terveyserot pienenevät, Hämeenlinnalaiset ovat aktiivisia vapaa-ajallaan edistäen terveyttä ja hyvinvointia, Oikein mitoitettut peruspalvelut vastaavat kuntalaisten tarpeisiin

**Onnistuminen
2022
Hämeenlinna on
uudistuva,
elinvoimainen,
turvallinen ja aito
kulttuurikaupunki
Suomen
kasvukäytävällä.**

Perintö

Kukaan ei pärjää yksin.

Yhteistä ymmärrystä hakemassa

<https://www.kuntaliitto.fi/tiedotteet/2020/pandemia-muuttaa-tyota-taloutta-ja-valtaa-kaupungit-ja-kunnat-luotaavat-uudessa?fbclid=IwAR0PdNcWbV7qJdYOrbun5gfOA6FPd1CDltUdx-sc--HqlroXcjDhgR1YPfg>

**Pandemia muuttaa työtä, taloutta ja valtaa:
Kaupungit ja kunnat luotaavat uudessa
raportissa koronan jälkeistä tulevaisuutta**

Miten pandemia muuttaa meitä?

Teemoina
työ – talous – sosiaaliset vaikutukset –
teknologia – valta – kaupunki

Veroprosentti säilyy nykyisellään

”Itse ajattelin, että kaupunginhallituksen viestin on nyt hyvä olla se, että muut keinot kuin veronkorotus ovat ensisijaisia. Enemmistö oli sitä mieltä, että tarvitaan ennen muuta **rakennemuutosten** jatkamista.

Rautio pitää veronkorotusta myös ”viestinnällisenä asiana”.

– Kannan tosi paljon huolta kokonaisveroasteen noususta. Jos 0,25 pannaan lisää 21 prosentin päälle, niin onhan se iso luku.”

Hämeen Sanomat 26.10.2020

Alijäämäinen budjetti

Hämeenlinnan talouden pidemmän aikavälin tarkastelu

	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	EN 2020	TA 2021	TA 2022	TA 2023	TA 2024
Veroprosentti	20,25	20,50	20,50	20,75	20,75	20,75	21,00	21,00	21,25	21,25	21,25
TOIMINTAKATE	-345 870	-350 196	-355 204	-349 569	-356 499	-370 118	-391 887	-395 426	-404 663	-415 865	-423 467
Muutos €	-18 140	-4 326	-5 008	5 635	-6 930	-13 619	-21 769	-3 539	-34 545	-11 202	-7 602
Muutos %	5,5	1,3	1,4	-1,6	2,0	3,8	5,9	0,9	2,3	2,8	1,8
Verotulot	268 665	278 118	274 856	281 071	281 232	283 425	296 100	302 000	307 600	313 300	319 000
Valtionosuudet	91 585	87 268	91 435	90 782	91 264	90 981	120 200	110 900	110 400	117 300	121 400
Rahoitustuotot ja -kulut	2 969	4 282	2 636	1 147	-2 286	2 464	-4 000	-600	300	700	800
Korkotuotot	3 610	3 276	2 858	2 972	2 212	2 213					
Muut rahoitustuotot	11 302	13 060	12 113	10 794	5 667	6 202					
Korkokulut	5 476	4 602	5 960	6 338	6 151	5 822					
Muut rahoituskulut	6 467	7 452	6 375	6 281	4 014	129					
VUOSIKATE	17 349	19 472	13 723	23 431	13 711	6 752	20 413	16 874	13 637	15 435	17 733
Poistot	18 180	17 467	17 472	18 108	25 570	18 370	19 600	19 800	20 900	20 900	21 900
Satunnaiset tuotot ja kulut	18 115	2 000									
Varausten muutokset netto	213	117	267	188	7 688	142	159	-199	-79	-84	14
Ylijäämä/alijäämä	17 497	4 122	-3 482	5 511	-4 171	-11 476	972	-3 125	-7 342	-5 549	-4 153
Kumulatiivinen ylij/alij.	-5 477	-1 354	-4 836	1 938	-2 233	-13 709	-12 737	-15 862	-23 204	-28 753	-32 906
Kumulat. ylij/alij./as	-81	-20	-71	29	-33	-203	-190	-237	-347	-431	-493
Nettoinvestoinnit	47 155	23 836	30 903	18 456	20 810	34 638	36 774	31 800	32 570	32 790	29 440
Taseesta	28 330										
Lainakanta 1000 euroa	201 351	199 419	230 610	222 264	237 866	271 609	288 000	302 900	321 800	339 200	350 900
Lainakanta euroa/as	2 961	2 932	3 399	3 285	3 522	4 016	4 285	4 516	4 809	5 079	5 255

Valtuustokauden isot tavoitteet

- Asukasmäärä kasvaa
- Verokertymä kasvaa
- Talous on tasapainossa
- Hämeenlinna on hyvä työllisyyskaupunki

30 SUURINTA KUNTAA SYYSKUUSSA 2020 JA VÄESTÖNMUUTOS 2000-LUVUN AIKANA*

KUNTA	VÄKILUKU 9/2020	VÄESTÖNLISÄYS 2000-2020/9	VÄESTÖNMUUTOS % 2000-2020/9
HELSINKI	657360	106237	19,3
ESPOO	291705	82038	39,1
TAMPERE	240938	47764	24,7
VANTAA	236762	60376	34,2
OULU	207154	50237	32,0
TURKU	194469	22362	13,0
JYVÄSKYLÄ	143590	28742	25,0
KUOPIO	119997	11021	10,1
LAHTI	119921	8498	7,6
PORI	83769	-1081	-1,3
KOUVOLA	81430	-10699	-11,6
JOENSUU	77008	6140	8,7
LAPPEENRANTA	72762	2506	3,6
HÄMEENLINNA	67827	4877	7,7
MAA	67764	6300	10,2
SEINÄJOKI	64071	13699	27,2
ROVANIEMI	63511	5892	10,2
MIKKELI	52843	-2369	-4,3
KOTKA	51795	-3443	-6,2
SALO	51631	-587	-1,1
PORVOO	50488	5872	13,2
KOKKOLA	47675	3498	7,9
HYVINKÄÄ	46558	4233	10,0
LOHJA	45939	2601	6,0
JÄRVENPÄÄ	44158	8699	24,5
NURMIJÄRVI	43432	11097	34,3
KIRKKONUMMI	40040	10765	36,8
RAUMA	39065	-2192	-5,3
TUUSULA	38654	7486	24,0
KERAVALA	37113	6976	23,1
30 SUURINTA KUNTAA	3379429	497545	17,3

* Alueluokitus perustuu 1.1.2020 tilanteeseen eli kuntaliitokset ja osakuntaliitokset huomioitu takautuvasti

Lähde: Tilastokeskus, väestö; väestön ennakkotilasto; Graafi ja luokittelu: Timo Aro 2020

”Paikkakunnan aiheuttamalla fiiliksellä on tutkijan mukaan nimittäin paljon suurempi merkitys ihmisten muuttopäätöksiin kuin aikaisemmin on ajateltu.”

Hämeen Sanomat, pääkirjoitus 24.10.2020

Kovat vetovoimatekijät

- Työpaikkatarjonta
- Koulutustarjonta
- Alue- ja paikallistalouden kehitys
- Yritysdynamiikka
- Alueen koko jne.

Maine- tekijät

- Paikkaan liitetty mieli- ja mainekuvat
- Talousmaine
- **Tarinamaine**
- Toimintamaine

Sijainti- tekijät

- Sijainti: sijaintietu – sijaintihaitta
- Liikenneväylät, -käytävät ja -vyöhykkeet
- Nopeat ja sujuvat yhteydet, aikaetäisyys kasvukeskuksiin
- Ulkoinen ja sisäinen saavutettavuus
- Asemanseudut jne.

Identiteetti- tekijät

- **Tunne: syntymä-, koti-, opiskelu- tai asuinpaikka**
- **Henkilökohtaiset siteet ja yhteydet**
- **Historia, tarina(t), kulttuuri, kieli/murte jne.**
- Paikka itsessään

Pehmeät vetovoimatekijät

- **Tapahtumat, elämykset ja kokemukset**
- **Alueen ilmapiiri ja yleinen fiilis, tunnelma**
- Vetovoimapaikalliset palvelut
- Vetovoimapaikalliset kohteet
- Porina jne.

Villit kortit?

**VETO- JA PITOVOIMAISUUDEN
TARKISTUSLISTA** **Timo Aro, MDI**

Rakennemuutoksia jatketaan

- ✓ Ei-strategisten omistusten myynti
- ✓ Konsernirakenteen yksinkertaistaminen ja henkilöstömäärän vähentäminen
- ✓ Palveluiden määrän ja laadun tarkastelu
- ✓ Ei-lakisääteisten tehtävien vähentäminen
- ✓ Monituottajamallin hyödyntäminen
- ✓ Avustusten tason laskeminen
- ✓ Erilaisten kehittämishankkeiden määrän ja tuloksellisuuden kriittinen arviointi
- ✓ Henkilöstötuloksellisuuden parantaminen

Rakennemuutosta ja mitattavia tuloksia – muutama nosto

- Tiukemmat työllistämisen tavoitteet: Ketterimmät ohjelman aktivointiaste yli 50%
- Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon tiiviimpi yhteistyö
- Lastensuojelussa siirretään painopiste ennaltaehkäisevään lastensuojelutyöhön, johtamisen kehittämiseen ja toimintakulttuurin uudistamiseen – lapsiystävälinen Hämeenlinna 2.0
- Teatterin ja Verkatehtaan yhdistäminen selvitetään
- Hiilineutraali Hämeenlinna 2035 uudistumisen työvälineenä
- 24/7 kaupunki – pendelöijät ja digi
- Poliittisten riskien minimointi mm valtuustosopimuksen kautta

Sote lähtee – mitä jää?

Ei mukana tässä budjetissa – vaikutuksia valtavasti

Kunnilta yli 800 lausuntoa

Rahoitus ja vaikutus kuntatalouteen

Kuntatalous

- Valtava vaikutus talouteen: **kuntatalous puolittuu**
- Maksimimuutos **+/-100 €/as** viiden (5) vuoden siirtymäaika **on iso muutos** (erityisesti tulevaisuuden investointien näkökulmasta)
- Pysyvät **tasausmekanismit** voivat jäädä isoksi tekijäksi kunnan valtionosuudessa

Maakuntien rahoitus

- Erittäin vahva **valtion ohjaus** ja tavoite kustannusten hillintään...
- ...mutta koko valtionrahoitus kuitenkin **laskennallista ja yleiskatteista**
- UUTTA! Maksimimuutos **+/-150 €/as** seitsemän (7) vuoden siirtymäaika

Muut vaikutukset

- **Veronmaksajavaikutus** vaihtelee alueittain
- Pystyykö lakiesitys turvaamaan **julkisen talouden kestävyys**?
- Ottaen huomioon kuntatalouden tilanteen sekä koronaepidemian vaikutuksen, toteutuuko **rahoitusperiaate** kaikissa yksittäisissä maakunnissa ja kunnissa?

KUNTA
LIITTO

YK:n Agenda2030, SDGt = Sustainable Development Goals (2015)

- Suomi on yksi ensimmäisiä maita, jotka ovat asettaneet YK-tavoitteiden saavuttamiselle kansalliset painopisteet, toimenpiteet sekä seuranta- ja arviointijärjestelmät.
- Hallitusohjelma, Suomen kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumus, Valtioneuvoston selonteko Agenda2030 toimeenpanosta, Suomen maaraaportti YK:lle 2020
- ***YK:n Agenda2030 päätöksenteon, suunnittelun ja budjetoinnin perusta niin julkisella kuin yksityiselläkin puolella***

HÄMEENLINNAN
KAUPUNKI

